

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม กรณีศึกษาพื้นที่สถานีตำรวจนครบาลบึงคอกโล” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรม และงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ความรับผิดชอบสถานีตำรวจนครบาลบึงคอกโล และเพื่อศึกษาระดับทัศนคติการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม นอกจากนั้นแสวงหาแนวทางและพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตบึงคอกโลในการป้องกันอาชญากรรม ในการศึกษาใช้วิธีการศึกษาเอกสาร (Documentary Study) และวิธีการศึกษาภาคสนาม (Field Study) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของสถานีตำรวจนครบาลบึงคอกโล รวมทั้งหมด 3 ชุมชน ประกอบด้วย ชุมชนรวมพลัง ชุมชนสนามแดง และชุมชนเจริญนคร 66 จำนวน 265 คน และเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

แนวคิดทฤษฎีที่สำคัญเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมที่ใช้ในการศึกษามี ดังนี้

1. แนวคิดตำรวจชุมชนสัมพันธ์

เป็นแนวคิดที่ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเข้าใจในปัญหาของตำรวจและมีสัมพันธภาพอันดีกับตำรวจ ตลอดจนเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม โดยมีเป้าหมายสุดท้ายเพื่อให้ปัญหาอาชญากรรมลดลงหรือหมดไปจากสังคม

2. ทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย

เน้นการป้องกันอาชญากรรมว่าเป็นงานหลักของตำรวจยิ่งกว่าการสืบสวนสอบสวน และติดตามจับกุมตัวผู้กระทำผิด ดังนั้น การปรากฏตัวของตำรวจ จึงมีผลเป็นการยับยั้งผู้ที่มีแนวโน้มจะประกอบอาชญากรรมเพราะเกรงกลัวการจับกุม

3. ทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์

เน้นการให้ชุมชนสามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกและสนับสนุนส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สินของตน ตลอดจนผู้อื่นให้ปลอดภัยจากอาชญากรรม

4. ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม

เป็นทฤษฎีที่มีขอบเขตกว้างขวางทั้งในระดับชุมชนและระดับบ้านเรือนโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมรูปธรรม ทั้งในระดับชุมชนและบ้านเรือน ให้มีลักษณะอบอุ่นปลอดภัย และเพิ่มอำนาจการสังเกตตรวจตราโดยเริ่มจากการวางผังเมืองและชุมชนให้เป็นระเบียบ โดยแยกพื้นที่สาธารณะออกจากพื้นที่ทุติยภูมิและพื้นที่ปฐมภูมิ อย่างไรก็ตามการจัดสภาพแวดล้อมรูปธรรมจำเป็นต้องควบคู่ไปกับการจัดสภาพแวดล้อมนามธรรมด้วย การป้องกันอาชญากรรมจึงจะสัมฤทธิ์ผล

ผลจากการวิเคราะห์แบบสอบถาม สามารถสรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 57.0) มีอายุต่ำกว่า 30 ปี (ร้อยละ 46.8) มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า (ร้อยละ 73.2) มีสถานภาพโสด (ร้อยละ 58.2) มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท (ร้อยละ 44.2) ทำงานบริษัทเอกชน (ร้อยละ 41.1) อาศัยอยู่ในชุมชนมากกว่า 21 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 26.4) ไม่เคยตกเป็นผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรม (ร้อยละ 78.9) ส่วนผู้ที่เคยตกเป็นผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรม จะเป็นในกรณีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ (ร้อยละ 16.6)

ผลการศึกษาความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมและงานตำรวจชุมชน สัมพันธ์พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมและงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง (6 คะแนนขึ้นไป) (ร้อยละ 66.0) โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อคำถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบถูกต้องตามหลักการมากที่สุดคือ ข้อคำถามที่ว่า การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจัดเวร-ยามประจำหมู่บ้านหรือชุมชน เป็นการช่วยเหลือตำรวจทางหนึ่งในการป้องกันอาชญากรรม (ร้อยละ 96.6) ส่วนข้อคำถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบไม่ถูกต้องตามหลักการมากที่สุดคือข้อคำถามที่ว่า งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์มุ่งที่จะทำให้ประชาชนเข้ามาสนับสนุนทางด้านงบประมาณในการดำเนินงานจึงจะทำให้งานบรรลุเป้าหมาย (ร้อยละ 29.4)

ผลการศึกษาทัศนคติการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีระดับทัศนคติเห็นด้วยกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม (ค่าเฉลี่ย 3.71) โดยเมื่อพิจารณาเป็นด้าน ๆ พบว่า

- ด้านการมีส่วนร่วมภายในชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น แสงสว่างทางเดินทำให้ดูปลอดภัยและง่ายต่อการมองเห็น รวมถึงการสอดส่องตรวจตราและเฝ้าระวังบริเวณบ้านเป็นประจำจะช่วยป้องกันอาชญากรรมได้ (ค่าเฉลี่ย 4.54, 4.45 ตามลำดับ) ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม

- ด้านการมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันอาชญากรรม กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการเข้มงวดกวดขันตรวจตราร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ใน

หน่วยช่วยป้องกันปัญหาอาชญากรรมได้ และจำนวนอาชญากรรมจะลดลงได้หากประชาชนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจร่วมมือกันเป็นอย่างดี (ค่าเฉลี่ย 4.60, 4.40 ตามลำดับ) ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีบังคับใช้กฎหมายที่ว่า การเข้มงวดตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่จะช่วยยับยั้งการเกิดเหตุอาชญากรรมได้ แต่กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติไม่แน่ใจว่าควรให้ประชาชนมีสิทธิในการจับกุมคนร้ายส่งตำรวจ (ค่าเฉลี่ย 2.96)

- ด้านการมีส่วนร่วมกับการทำงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรม กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจควรจัดอบรมประชาชนให้มีความรู้เกี่ยวกับระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายให้มากขึ้น และควรจัดอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจการป้องกันอาชญากรรมโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจจะป้องกันอาชญากรรมได้ (ค่าเฉลี่ย 4.42, 4.25 ตามลำดับ) ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ที่ว่าการแนะนำให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการป้องกันตนเองและชุมชน จากปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด อุบัติเหตุ และปัญหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาอาชญากรรมนั้นเป็นวิธีการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลมากที่สุด นอกจากนั้นกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเห็นว่าภาพลักษณ์ของตำรวจมีผลต่อความร่วมมือของประชาชน (ค่าเฉลี่ย 3.93) แต่กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติไม่เห็นด้วยกับการแจ้งเหตุหรือเบาะแสคนร้ายจะต้องแจ้งเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจที่คุ้นเคยเท่านั้น (ค่าเฉลี่ย 2.51)

ส่วนผลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์และการป้องกันอาชญากรรม ในชุมชนสรุปได้ว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจมีการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนโดยให้ประชาชนแจ้งเบาะแส แหล่งอาชญากรรม เพื่อเจ้าหน้าที่จะได้ดำเนินการจับกุมและปราบปราม มีการให้ความรู้แก่ประชาชนเรื่องชุมชนเข้มแข็งให้ชุมชนสามารถป้องกันตนเองจากอาชญากรรมได้ นอกจากนั้นยังมีการออกตรวจเยี่ยมประชาชนรับเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชน ตลอดจนรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อนำมาใช้วางแผนในการป้องกันอาชญากรรม

ส่วนการแสวงหาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมนั้น กลุ่มตัวอย่างเสนอให้ในแต่ละชุมชนควรจัดให้มีตัวแทนชุมชนทำงานร่วมกับตำรวจคอยตรวจในจุดที่เสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรมและมีการติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นแนวทางช่วยเหลืองานตำรวจทางหนึ่งและเพื่อป้องกันเหตุอาชญากรรมที่อาจเกิดขึ้น นอกจากนี้ควรจัดอบรมให้ความรู้ในการป้องกันตนเองจากอาชญากรรมในเบื้องต้นให้กับประชาชน และให้ประชาชนได้มีโอกาสได้เข้าร่วมประชุมหรืออบรมเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน เพื่อจะได้มีแนวทางในการปฏิบัติที่ถูกต้อง และที่สำคัญคือเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องปรับปรุงภาพลักษณ์ของตำรวจให้มีความน่าเชื่อถือ และสามารถสร้างความ

เชื่อใจให้แก่ชุมชนได้ว่าหากให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ต้องไม่กระทบต่อสวัสดิภาพทางกายและความเป็นอยู่ของประชาชน

ข้อเสนอแนะจากผู้ศึกษา

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม โดยภาพรวมประชาชนมีทัศนคติเห็นด้วยกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม นอกจากนั้นยังมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมและงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ถูกต้องตามหลักการ อย่างไรก็ตามผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการแก้ไขให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมเพิ่มเติม ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ตำรวจควรจัดโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความรู้ในการป้องกันอาชญากรรมโดยสามารถให้ประชาชนทุกเพศทุกวัยในชุมชนสามารถเข้ามีส่วนร่วมได้
2. เจ้าหน้าที่ตำรวจและผู้เกี่ยวข้องควรประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ให้กว้างขวางมากขึ้นเพื่อให้ประชาชนทราบถึงข้อเท็จจริงในการดำเนินงาน
3. เจ้าหน้าที่ตำรวจควรจัดทำโครงการอบรมเพิ่มความรู้ในด้านกฎหมายให้กับประชาชนในชุมชน
4. เจ้าหน้าที่ตำรวจควรจัดตั้งตู้ยามให้เหมาะสมกับสภาพชุมชน และบริเวณที่เป็นจุดอ่อนแหลมต่อการเกิดอาชญากรรมเพื่อเป็นการบริการประชาชนตลอด 24 ชั่วโมง
5. ภาครัฐควรให้ความสำคัญและพัฒนาทีมงานที่เกี่ยวข้องทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ และฝ่ายอื่น ๆ โดยการสร้างจิตสำนึกในการให้บริการประชาชน
6. ประชาชนในชุมชนไม่ควรประพฤติดื้อหรือมีพฤติกรรมที่อาจเป็นชนวนให้เกิดเหตุอาชญากรรมได้
7. เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องปรับปรุงภาพลักษณ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจให้มีความน่าเชื่อถือและสร้างความเชื่อใจให้กับคนในท้องถิ่นได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

1. ผู้ที่ต้องการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมควรทำการศึกษาในเชิงคุณภาพเพิ่มเติมเพื่อศึกษาในประเด็นว่าอิทธิพลของสังคม วัฒนธรรม ค่านิยมของชุมชนนั้น ๆ ส่งผลต่อการเข้ามีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมมากน้อยเพียงใด ซึ่งวิธีทางสถิติไม่สามารถใช้ศึกษาได้

2. การศึกษารั้งนี้มีขอบเขตจำกัดที่ทำการศึกษาได้เพียงบางส่วนของพื้นที่ จึงน่าจะมีการศึกษาในพื้นที่อื่น ๆ เช่น ในเขตพื้นที่ที่มีอัตราการเกิดอาชญากรรมสูง เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ รวมถึงเป็นการแสวงหาแนวทางให้เกิดการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชน